

**ВОЈВОДИНАШУМЕ
Петроварадин**

Број: 2317/3-2

Датум: 19. 07. 2023.

СМЕРНИЦЕ ЗА МАКСИМАЛНО ДОЗВОЉЕНЕ ШТЕТЕ ПРИЛИКОМ СЕЧЕ, ИЗРАДЕ И ПРИВЛАЧЕЊА ШУМСКИХ СОРТИМЕНАТА

Извођење радова сече и привлачења, односно прве фазе транспорта врши се на основу извођачких пројеката, којима се дефинишу место, време, обим и врсте радова, пројектовани извозни путеви, радна поља, технологија рада, механизација, радна снага и друго.

Сеча стабала се врши након претходног обележавања стабала за сечу (дознака), које може бити индивидуално (стаблимично) или површинско у случајевима чистих сеча у плантажама, односно интензивним засадима топола и врба и багремовим шумама, где се чиста сеча примењује као редовни вид обнављања ових шума.

У погледу времена сече разликује се зимска (у периоду од 01. 10. до 31. 03.) и летња сеча (у периоду од 01. 04. до 30. 09.). Сеча се претежно врши током зимског периода, а као искључиво време за сечу се користи у случајевима завршног сека при обнављању високих шума у циљу обезбеђивања максималне заштите подмлатка током сече стабала и привлачења шумских сортимената.

Технологија сече стабала и израде шумских сортимената мора да се примењује на начин којим се у највећој могућој мери избегавају штете на шумским сортиментима, шумским састојинама, земљишту, водотоцима и другом. Избегавање штета се врши избором одговарајуће технологије рада извођачким пројектом и прописивањем времена и метода сече (сортиментна или дебловна), као и других неопходних техничких елемената значајних за смањивање штета.

Максимално дозвољене штете на састојини у припремном и оплодном секу оплодних и у проредним сечама, које се испољавају преломима дебала и дебљих грана, не смеју бити учињене на више од 5% преосталих стабала у састојини, односно 3% рубних стабала у случајевима чистих сеча. Накнадном дознаком се јако оштећена стабла обележавају за сечу и евидентирају у дозначну књигу, после чега се уклањају из састојине.

У фази обарања стабала не сме доћи до распуцавања и прелома дебала на више од 5% оборених стабала.

Уколико се током сече појави већи обим штета, пословођа сече обуставља даље извођење радова. Поред пословође, контролу радова и издавање налога о њиховом обустављању или

настављању врше надлежни референти из шумских управа и шумских газдинстава или њима надређени руководиоци.

Кројење дебала за израду шумских сортимената врше шумарски техничари на пословима коришћења шума са положеним стручним испитом.

После извршених послова сече и израде дрвних сортимената, врши се заступање радова путем записника у којима се поред извршених радова, евидентирају запажени недостаци, неизвршени послови и присутне штете са налогом за отклањање истих у задатим роковима.

Извоз шумских сортимената (прва фаза транспорта) врши се искључиво обележеним извозним путевима (транспортним влакама), који су по правилу ширине 3 m. Извозни путеви се пројектују и уцртавају на карти извођачког пројекта, а намењени су кретању механизације током прве фазе транспорта шумских сортимената са радилишта (сечине) до стоваришта или извозног пута.

У току планирања и пројектовања извозних путева морају се поштовати следећа правила:

- За правце извозних путева приоритетно се користе, уколико постоје, већ постојећи, који су изграђени током ранијих радова;
- У раничарским подручјима извозни путеви се по правилу пројектују у правилним геометријским облицима;
- По могућности, избегава се градња извозних путева у речним рукавцима, каналима, барама, мочварном земљишту и непосредној близини изворишта вода;
- Прелази извозних путева преко рукаваца и канала се постављају попречно и по најкраћој путањи. На већим рукавцима, каналима и барама се постављају привремени или трајни пропуси и мостови у зависности од планираног временског трајања употребе извозних путева и наведених објеката;
- На влажном и мочварном земљишту извозни путеви се по потреби стабилизују (гранама, фашинама или дрвеним талпама).

Привлачење сортимената до извозних путева се врши на начин који обезбеђује најмање могуће оштећивање земљишта, воде и вегетације уз поштовање следећих правила:

- Након формирања товара шумских сортимената у радном пољу, возила се најкраћом путањом крећу до најближег извозног пута, а даље искључиво извозним путем до стоваришта;
- У брдским подручјима и условима пребирног газдовања, привлачење шумских сортимената до извозног пута се врши најкраћим путем (нпр. шумским витлима);
- Привлачење сортимената на радилишту где се спроводи обнављање шума (подмладне повшине), врши се по правилу током зимског периода по снежном покривачу или смрзнутом земљишту;
- У случајевима обилних падавина и високе влажности земљишта када током превоза могу да настану значајне штете на земљишту радних поља и извозних путева, обуставља се привлачење шумских сортимената;
- Превоз сортимената се обуставља у случајевима да се на радним пољима и извозним путевима појаве улегнућа земљишта (колотраг) од транспортних средстава дубине веће од 40 cm;
- Сва оштећења земљишта у виду улегнућа дубљих од 20 cm морају се санирати по окончању превоза ручним алатом или механизовано помоћу тањирача и друге механизације.

Непосредни надзор над привлачењем шумских сортимената врши пословођа коришћења шума (шумарски техничар са положеним стручним испитом). Обуставу привлачења може да изда

пословођа коришћења шума, референти коришћења шума из шумских управа и газдинстава, као и њихови надређени руководиоци.

Након завршетка радова на сечи стабала и извозу шумских сортимената, канале (водотоци) и депресије (водна тела) треба вратити у првобитно стање проточности и проходности за дивље врсте водених станишта.

У случају потребе могу се прописати и друге мере заштите шума, сортимената, воде, вегетације, земљишта и другог.

ДИРЕКТОР ПРЕДУЗЕЋА

Роланд Кокаи, маг. ек.